

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs. IV. De Regimine Monialium et earum Clausura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TITVLVS QVARTVS.
*De Regimine Monialium et
 earum Clausura.*

Articulus Primus,

De potestate Abbatisse in suas subditas.

I. **A**bbatissa sive præfecta Monialium, nec veræ Prælaturæ, nec veræ jurisdictionis Spiritualis, est capax. Quia fæmina est tonsuræ Clericalis (quæ est fundamentum potestatis cujuscunque vere spiritualis) incapax, nec obstat concessio, qua conceditur Abbatisis, jus conferendi beneficia, & Clericos ad illa instituendi, suspendendi à Beneficio, & à missarum celebratione, hæc enim potestas est mere executorialis & Ministerialis, nullam in Abbatissa exequente jurisdictionem spirituales requirens: collatio enim beneficij nihil est aliud, quam nuda electio & denominatio personæ, facta ab Abbatissa, ad quam Episcopus censetur per jurisdictionem spirituales in se residentem, beneficiũ conferre, & ita cū proportionem de alijs.

2. Po-

2. Potestas Abbatisſæ ſive præfectæ in Moniales ſubditas, eſt tantum dominativa, ſimilis domesticæ & gubernativæ, quam habet materfamilias in ſoboles, aut cum Capitulo ſuo ſimilis politicæ, quam habet magiſtratus in cives. Quia majoris poteſtatis non eſt capax, & alias, ſicut hæc ad regimen ſtatus Religioſi eſt omnino neceſſaria, ſic etiam in fæmina ſufficiens eſt: quam poteſtatem habuerunt, qui intra ſtatum laicalem, antiquitus Monafterijs præfecti fuerunt. Hæc vero poteſtas his vere terminis continetur: ut Abbatiſſa ſive præfecta Monialium, præcipere & corrigere poſſit ſubditas, in omnibus quæ pertinent ad domesticam gubernationem, & communem conventus pacem, ita ut diſciplina Regularis abſque ſcandalis obſervetur.

3. Suppoſita Regulæ & Status ſive ordinis Approbatione per Eccleſiam, poteſtas Dominativa in Abbatiſſis ſive præfectis conſurgit, ex profeſſione Regulæ, ſeu voto obedientiæ, quia approbato ordine, cenſentur approbari Rectores & Rectrices, ſecundum Ordinis illius morem inſtitu-

tutæ: & consequenter qui obedientiam secundum Regulam vovet, censetur illam vovere omnibus, qui ex præscripto Regulæ hujusmodi mandare possunt: ita ut potestas illa consurgere censeatur, tum ex institutione sive electione personæ secundum Regulam approbatam, tum ex voto obedientiæ ac professione personæ, quæ se hujusmodi Regimini subjecit.

4. Receptio ad professionem, quatenus est auctoritativa acceptatio personæ ad Religionem, non potest competere mulieri, & consequenter nec Abbatissæ aut Monialium præfectæ. Quia est vere actus spiritualis jurisdictionis, pertinens ad potestatem Clavium.

5. Actus quo Abbatissa sive præfecta Monialium recipit vota & professionem Novitiarum, est actus mere Ministerialis, & externa quædam declaratio, qua testificatur publice Novitiam, juxta voluntariam professionem acceptari nomine Ecclesiæ, & legitimorum prælatorum, in eaque omnes conditiones ab Ecclesia requisitas, esse adimpletas. Quia in illo casu censenda est

est Abbatissa procuratrix, & Prælatorum legitimorum Ministra, quorum nomine actu publico, professionem acceptatam declarat. Unde communiter vel Prælatus vel Sacerdos nomine Prælatorum adest, qui professioni assistat.

6. Nulla Abbatissa aut Monialium præfecta potest aliquod præceptum vere spirituale suis monialibus imponere. Quia ejus potestas Dominativa quam in Moniales habet, pure temporalis est, domestica scilicet & civilis.

7. Præcepta vero præfectarum Monialium possunt interdum obligare ad peccatum mortale. Quia potestas illarum est omnino similis potestati Domesticæ matrumfamilias, & potestati Civili Magistratum: Sed præcepta Matrumfamilias, possunt interdum obligare filios ad peccatum mortale; ergo & præcepta præfectarum Monialium.

8. Abbatissa sive præfecta Monialium, non habet ex vi officij auctoritatem dispensandi cum aliqua Moniali, in Regulæ præceptis, jejunijs, legibus Ecclesiasticis,

quia dispensare est actus prælaturæ & baculi Pastoralis; fæmina vero nec vere prælaturæ nec baculi pastoralis est capax.

9. Abbatissa potest irritare vota suarum Monialium, quæ sine licentia ejus aut superioris sunt emissa: quia in hoc non est Minoris potestatis, quam materfamilias, quæ impuberum vota irritat.

10. Abbatissa ex vi officij habet liberam administrationem bonorum Monasterij, si aliqua lege vel præcepto legitimo non arctetur. Quia est vere superior, cui omnis superioritatis auctoritas competit, quæ officio congruit, & fæmineo sexui non repugnat.

11. Potestas vero Abbatissæ in bonorum temporalium administratione, non est ita libera & independens, quin teneatur clarum reddere computum, & rationem administrationis, superioribus prælatis, sive visitoribus, ubi fuerit legitime requisita.

Articu-

Articulus Secundus.

De Clausura Monialium.

1. **Q**uod turpe semper in omni gente
 aestimatum sit mulieres extra do-
 mum vagari, aut frequentius exire, non
 tantum Judæus, Græcus, aut Romanus,
 sed & Barbarus probat, solo lumine natu-
 rali illustris; honestatis vero muliebris de-
 cus, Clausura & domus custodia semper
 fuit, quare temerarium & Hæresi proxi-
 mum est, libertatem egrediendi, extra
 claustra, sacræ monialium clausuræ ante-
 ponere, aut sub titulo carceris perpetui, à
 sacra Clausura virgines deterrere.

2. Est modo in Ecclesia præceptum de
 clausura perfecta, ab omnibus Monialibus
 observanda: prob. ex cap. periculoso de sta-
 tu Regul. in 6. ubi Bonifac. VIII. Periculoso
 (inquit) & delectabili quarundam Monia-
 lium statui providere cupientes, presenti,
 constitutione perpetuo valitura sancimus:
 universas & singulas moniales presentes atq;
 futuras, cujuscunq; Religionis sint, sub per-
 pertua in suis Monasterijs debere manere

clausura: ita quod nulli earum sit vel esse valeat, quacunq; ratione vel causa, Monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas, nulliq; nec etiam honesta persona ad eas ingressus pateat.

3. Pontifex potest Monialibus imponere præceptum de observanda clausura perpetua, easque obligare in conscientia & compellere ad illam servandam: quia summi Pontifices plures id fecerunt, approbante tota Ecclesia in Spiritu Sancto congregata: ergo id facere potuerunt. In hac enim materia argumentum à facto ad posse concludit. Notandum vero Papam posse dupliciter præcipere observantiam Clausuræ. 1. Sub ratione simplicis præcepti absque ulla emissionem voti, ita ut non observantes, peccent quidem contra præceptum superioris, non tamen contra votum. 2. Sub ratione voti ita ut præcipiat Monialibus, non tantum servare clausuram perpetuam, sed etiam obliget illas ad votum emittendum. Rursus præceptum illud quo mandat Pontifex Clausuram voveri. Dupliciter fieri potest, nimirum:

rum:

rum: positive & absolute, compellendo scilicet ut votum explicite emittant: & negative: annullando omnes professiones quæ absque tali voto explicito fient à Monialibus.

5. Episcopi etiam habent ordinariam ac illimitatam potestatem, introducendi & conservandi Clausuram, in omnibus Monasterijs Monialium non exemptis. Patet ex verbis Concilij, quibus præcipit Episcopis, sub interminatione maledictionis æternæ, ut in omnibus Monasterijs Clausuram sancti monialium, ubi violata fuerit, diligenter restituant, ubi inviolata eam conservent. Habent etiam potestatem Ordinariam in moniales non exemptas, ut earum personas ad Clausuram compellant, quia Clausura monasteriorum, non indicitur nisi ratione personarum: unde qualem potestatem habet Episcopus ad Monasterij Clausuram, eandem censetur & majorem habere, in personas quæ Clausuram servare debent. Dicitur (*majorem*) quia etsi Episcopus interdum Clausuram perfectam murorum, crates, &

270 *Tract. Secundus, De Statu Religioso.*
alia hujusmodi ad Clausuram pertinentia,
ob aliquas rationes exequi non possit: po-
test tamen omnino præcipere, etiam cen-
suris adhibitis, ne Moniales domum ex-
cant, nec ad certa loca sæculares admittant.

6. Episcopi insuper omnimodam po-
testatem habent, quamvis delegatam, pro-
curandi Clausuram in quibuslibet Mona-
sterijs exemptis Monialium. Patet ex eo-
dem contextu Tridentini supra, procura-
tionem vero illam in Episcopis respectu
Monialium exemptarum, quæ superiores
Regulares habent, intelligunt Doctores
in Casibus, in quibus superiores moniti
deficerent, vel de violata, aut non debite
custodita Clausura, quæ remoniæ deferre-
rentur: alias censent Episcopum non pos-
se se immiscere. Quia delegata potestas,
est tantum suppletiva ordinariæ in casu de-
fectus. Positò igitur quod Clausura in te-
merata servetur, & de ipsius abusu non
sint quærimoniæ: præceptum datum Epi-
scopis, cessare censendum est.

TRA